

Bruno Thaler

Slovo je ena od tistih stvari v življenju, ki so običajno neprijetne in težke. Kadar pa se poslavljamo od prijatelja in vemo, da ga ne bo nikoli več, tedaj je slovo boleče. In Bruno je bil prijatelj. Prijatelj je bil vsem, ki smo ga poznali.

Za vsakogar je imel pripravljeno besedo. Pa ne tisto hlinjeno prijazno, z nasmehom na ustnicah – prej odrezavo in neprizadeto, vendar v bistvu globoko človeško. Življenje je zajemal z obema rokama in prav tako rad ga je tudi razdaljal z obema rokama. Videti je bilo, kot da ga nič ne gane in ne prizade ne in vendar se je za to navidezno brezbriznostjo skrivala neverjetna zakladnica zamisli in energije. Ob strani je puščal vse tisto, kar se mu ni zdelo bistveno in zato mu je tudi skoraj vedno uspelo zadeti žebliček na glavo.

Svojih slabosti se je zavedal mogoče bolj kot svojih sposobnosti. »Lahko je vam, ki ste čitali Marxa in Lenina,« nam je govoril še v tistih mladinskih in brigadirskih dneh, ko nas je v prvih povojnih letih gnala želja po novih spoznanjih. »Jaz pa tako malo vem.« In vendar je vedel. Zelo natančno je vedel, s katerega brega vodi njegova in naša pot. Stopil je nanjo in vztrajal kljub mnogim oviram in hudim časom tako, kot si je bil zamislil tistega daljnega leta 1943, ko je postal mladinski aktivist.

Kasneje skojevec in komunist vedno je ostal enak: dostopen za vsakogar, odkrit, brez dlake na jeziku, dobrodošel kjerkoli se je pojavil. Rad je bil vesel in nikoli prav slabe volje; in kdor bi ga sodil le po teh lastnostih, bi dejal, da je zelo površinski človek. Pa ni bilo tako. Za sabo je puščal številne sledi, ki so nastale kot rezultat njegovih zamisli in njegovega dela. Stvar je bila le v tem, da mu je bilo delo tako samoumevni del življenja, da ga je opravljal s tolikšno lahkoto, kakor da bi mu bila to rekreacija in oddih.

Skojevec in aktivist, predsednik mladine na viški gimnaziji, dejaven v študentski organizaciji na pravni fakulteti, komandant študentske delovne brigade, udarnik, šport-

nik in predsednik odbojarske zveze Slovenije.

Brž ko se je preselil iz Rožne doline na Poljane, ga je takoj postala polna vsa krajevna skupnost. Postal je njen predsednik, kasneje predsednik sveta KS in sekretar OO ZK. Na njegovo pobudo je krajevna skupnost navezala stike in se pobratila z drugimi krajevnimi skupnostmi: Sodražica, Sušak Center, Sentjanž, Tržišče in Krmelj. Pa tudi prvi predsednik športnega društva na Poljanah je bil. Nič kaj preveč se ni ukvarjal z mislijo, koliko je njegovega osebnega prispevka v dejstvu, da je krajevna skupnost Poljane ena najbolj uspešnih v Ljubljani. Vesel je bil, da zadeva deluje in to mu je bilo v največje zadovoljstvo. Kadar je v pomenku s prijateljem nanesla beseda na vse to, je rekel v starem aktivističnem žargonu: »Veš, to je hudičevo aktiven teren.«

V svoji poklicni dejavnosti se je posvetil turizmu. Najprej referent na Turistični zvezi Slovenije, kasneje direktor turistične poslovne skupnosti Ljubljana. Ob tem je bil kot sposoben organizator še predsednik organizacijskega odbora za pripravo vsakoletnega zbora gostinskih in turističnih delavcev Slovenije. In nazadnje, čeprav ga ni nihče silil v to, je dal pobudo za ustanovitev aktiva brigadirjev veteranov, ki se vsako leto množično zbera na srečanju pri Šternu na Ježici.

Bruno Thaler se je rodil 5. junija 1928. Umril je 29. decembra 1986. Rodil se je, živel, delal in umrl v Ljubljani. Za svoje delo je dobil Medaljo za zasluge za narod, Red zasluge za narod s srebrno zvezdo, Red republike z bronastim vencem, Srebrni znak OF, Priznanje KS Poljane.

NIKO ISAJEVIČ

SEJA PREDSEDSTVA OK SZDL

Kako naj stopi invalid čez prag

Normativna podlaga za družbeno varstvo invalidov je sicer dobra, zatika pa se pri izvajanju sistemske ureditve, so poudarili med drugim na seji predsedstva občinske konference SZDL, ki se je sestala 25. decembra. To je bila zadnja seja v letu 1986. Na seji so razen tega razpravljali še o problematiki kajenja in možnostih za preprečevanje ali vsaj omejitve te razvade.

Kot eno osrednjih nalog na področju družbenega varstva invalidov so poudarili nujnost celovitega pregleda nad to problematiko. Sele tako bomo lahko uveljavili celovito socialno politiko in omogočili invalidom, da se vključijo v delo. Vendar pa ne bi bilo prav, če bi bilo združeno delo z invalidi obremenjeno in bi imelo z njimi več stroškov. Invalid mora biti enakovreden ustvarjalec v združenem delu. Če ga odrinemo, postane dvakratni invalid: poleg fizičnega še duševni.

Potrebujemo usklajeno akcijo za varstvo invalidov v vsej Sloveniji, so poudarili na seji. Ljubljana zavzema na tem področju še posebno mesto. Zelo veliko je ljudi, ki postanejo invalidi, vendar pa je v tem prostoru tudi zelo veliko možnosti za njihovo rehabilitacijo in vključevanje v normalno življenje. Med največjimi ovirami za delovanje invalidov pa so še vedno tako imenovane arhitektonske ovire: stopnice, robniki pločnikov, pragovi. Prav to sodi med največje ovire za nemoteno gibanje invalidnih oseb. Gradbeniki so pri projektiranju vseh vrst objektov doslej kaj malo pomislili na ta problem.

Med drugim so na seji opozorili še na vrsto drugih pojavov, ki so povezani z invalidnostjo. V občini Center so na primer značilne zelo močne psihične obremenitve, ki pripeljejo do tako imenovanih menažerskih bolezni, to pa je uvod v invalidnost. Od tod tudi zahteve po beneficirani delovni dobi za nekatere poklice, kot na primer novinarje. Ugotoviti bi morali, kakšni ukrepi so potrebni na tem področju. Med drugim smo na konferenci slišali predlog, naj bi obveljali za ljudi z velikimi psihičnimi obremenitvami redni periodični pregledi, tako kot na primer za tiste, ki imajo opravka z živili.

Po drugi strani tudi ni različeno vprašanje prekvalifikacije. Zelo težko je najti ustrezno delovno mesto za delavca, ki je delal za tekočim trakom in postal invalid. Po

drugi strani pa smo slišali za primer človeka, ki je postal srčni bolnik in so ga prekvalificirali tako, da so ga zaposlili na delovnem mestu kurirja.

Zaposlovanje invalidov je največkrat žal prepuščeno dobri volji poslovočnih struktur v delovnih organizacijah. Med tistimi, ki so doslej pokazali največ razumevanja so navedli Avtomontažo in Tribuno, ki pa nista edini.

ni je tudi zelo nehumano določilo v zakonu, ki pravi, da izgubi status študentke deklet, ki rodi. To namreč pomeni, da izgubi tudi vse pravice iz zdravstvenega varstva. Nihče še ni doslej ugotavljal, kakšne posledice ima tak položaj na mlado mater in na otroke.

Predsedstvo je v nadaljevanju seje obravnavalo še družbeno gospodarske razsežnosti kajenja. Opozorili so na realno obravnavanje te problematike, saj preprosta prepoved ne bi imela nobenega smisla. Prav zaradi tega je svet za zdravstvo pri občinski konferenci SZDL v sodelovanju z ljubljansko Tobačno tovarno proučil možnosti za izdelavo bolj kvalitetnih in manj škod-

Tobačna tovarna želi »zdravo« cigareto

Pred razpravo na seji predsedstva občinske konference SZDL o preprečevanju škodljivih vplivov kajenja je svet za zdravstvo in socialno politiko pri občinski konferenci SZDL organiziral posvet s predstavniki Tobačne tovarne Ljubljana. Posvet je bil 6. novembra.

Iz zapisa o tem posvetu povzemamo, da so med pogovorom upoštevali predvsem realnost ekonomskih zakonitosti, v katere je vpel proizvajalec. Zelo jasno so poudarili, da neposredno prizadevanje ni usmerjeno na togo zmanjševanje obsega kajenja, temveč predvsem na racionalizacijo te razvade.

Predstavniki tobačne tovarne so pojasnili, da pri svojem delu sledijo novi tehnologiji. Opozorili so, da je področje standardizacije v Jugoslaviji povsem neurejeno. Sami se zavzemajo, da bi ga uredili čim prej. Glede zmanjševanja nikotina v cigaretah so pojasnili, da to ni tehnični problem, treba pa je pri tem upoštevati tudi odzive potrošnikov. Strinjali so se, da je treba pobudo vsekakor proučiti na področju vse države.

Predvsem bi morali organizirati posvet o tej problematiki v prostorih tobačne tovarne, kar bi bilo tudi povezano z ogledom proizvodnje. Pripravili naj bi teze za razpravo, pri čemer naj bo poudarek pri racionalizaciji kvalitete cigaret v vsej državi. Standardizacija izdelkov tobačne industrije je nujni pogoj za ureditev razmer, ki bodo neposredno vplivali tudi na izboljšanje zdravstvenega stanja.

Razprava je opozorila na različne vplive, ki pripeljejo do takšnih ali drugačnih pojavov invalidnosti. Nekateri so menili, da se poškodbe začne že v zgodnji mladosti, ko morajo zaposlene matere na delo, namesto da bi skrbele za komaj rojene otroke. Nekateri države so imele najbrž zelo utemeljene razloge, da so uvedle dve ali celo tri leta porodniškega dopusta. Po drugi stra-

ljivih cigaret. Po drugi strani pa se moramo z vsemi silami zavzeti za preprečevanje kajenja med mladimi, ki so najbolj občutljivi in najbolj dovzetni za škodljivi vpliv uživanja tobačnih izdelkov.

Posebno vprašanje zavzema kajenje v javnih prostorih. Slišali smo mnenje, da bi morali kajenje tu odločno prepovedati. Kadilec namreč ne ogroža le svojega zdravja, ampak tudi zdravje drugih. Do takega početja pa nima pravice in je popuščanje v tem pogledu odveč.

Zadeve se moramo lotiti skrajno resno, saj ne gre le za zastrupljanje z nikotinom, ampak tudi za druge oblike kot so alkoholizem in v zadnjem času tudi mamila. Predsednik občinskega sindikalnega sveta je v zvezi s tem obvestil člane predsedstva SZDL, da so na sejah predsedstva občinskega sindikata že prepovedali kajenje. Prevladalo je mnenje, da bi morali prepovedati kajenje na sejah in tudi v drugih zaprtih prostorih, kjer se zbira več ljudi. Ne moremo pa mimo dejstva, da je cena litra vina približno enaka kot cena sadnega soka, da o nizkih cenah cigaret sploh ne govorimo.

N. I.

Skoraj ga ni predela v Ljubljani, na katerega nebi tako ali drugače segla Plečnikova roka.

Ogled Plečnikovih del

Učenci višje stopnje smo imeli ogled Plečnikovih del in razstave na Gospodarskem razstavišču. Pred šolo smo se razdelili v skupine (po dva razreda) in vsaka skupina je imela svojega vodiča.

Najprej smo odšli v park Zvezda. Tam nas je vodil seznanil s Plečnikovim življenjepisom in vsi smo pozorno poslušali, saj nas je zanimalo. Odšli smo na čevljarski most in marsikaj izvedeli o njegovi gradnji. Ustavili smo se pred NUK. Ogledali smo si notranje stopnišče, polno lepih stebrov in veliko čitalnico. Obiskali smo tudi dvorišče Križank, spomenik Simona Gregorčiča in Tromostovje, ki je verjetno najbolj znano Plečnikovo delo.

Na Gospodarskem razstavišču je bilo veliko ljudi. Za ogled razstave bi morali tam dobiti vodiča, a ga ni bilo. Razstavo smo si nato ogledali sami, vendar bi bilo bolj zanimivo ob strokovni razlagi. Pritegnili so me načrti, svečniki in njegova delovna soba.

Ogled Plečnikove Ljubljane je bil zelo zanimiv, saj sem izvedela veliko o njegovem življenju in ustvarjanju. Razstava me ni tako pritegnila, kot sem pričakovala, ker je bilo preveč slik.

MATEJA GAŠPERLIN, 7. a
OŠ MAJDA VRHOVNIK, LJUBLJANA